

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència de l'honorable Sr. Lluís Companys i Jover

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 5 de gener de 1933

SUMARI

A un quart de sis i deu minuts de la tarda és oberta la sessió, sota la presidència del senyor Companys. Lectura del projecte d'Estatut orgànic interior de Catalunya.

Discurs de presentació del senyor Cap del Consell Executiu.

És sospesa la sessió a l'objecte de què els representants dels diversos sectors parlamentaris es posin d'acord respecte a la designació dels senyors Diputats que han d'integrar les Comissions Permanents de Presidència, Comissions, Governació i Sanitat, Obres Públiques, Economia i Agricultura, Justícia i Dret, Treball i Assistència Social, Cultura, Finances, Reforma de Reglament, Examen de Comptes i Peticions.

Represa la sessió, són designats per a formar part de la Comissió de Presidència els senyors Rossell i Vilar, Dalmau, Colldeforns, Bancells, Folch, Viadiu, Battestini, Martínez Domingo, Miracle, Casabó i Serra i Moret; per a la de Governació i Sanitat, els senyors Simó i Bofarull, Dencàs, Torres, Barrera, Arnau, Battestini, Bilbeny, Vidal i Guardiola, Sol, Tries de Bes i Lloret; per a la d'Obres Públiques, els senyors Irla, Balart, Sellés, Baucells, Simó i Bofarull, Magre, Canturri, Tallada, Vallès i Pujals, Duran i Ventosa i Ruiz i Ponsetti; per a la d'Economia i Agricultura, els senyors Mies, Soler i Bru, Rossell i Vilar, Farreres, Folch, Canturri, Companys (Josep), Tallada, Secanell, Casabó i Comorera; per a la de justícia i Dret, els senyors Palacín, Casanelles, Tauler, Andreu, Ivars, Selves, Riera, Abadal, Tries de Bes, Sol i Gerhard; per a la de Treball i Assistència Social, els senyors Mestres, Barrera, Guinart, Bru, Fàbrega, Colldeforns, Dot, Valls i Taverner, Vidal i Guardiola, Tallada i Fronjosà; per a la de Cultura, els senyors Serra i Hunter, Puig i Ferrer, Fontbernat, Mestres, Mora, Blasi, Casademunt, Valls i Taverner, Romeva, Carreres i Artau i Comorera; per a la de Finances, els senyors Coromines, Armengol, Farreres, Cerezo, Mestres, Ivars, Sauret, Rovira i Roure, Vidal i Guardiola, Tallada i Serra i Moret; per a la de Reforma de Reglament, els senyors Espanya, Rovira i Virgili, Bru, Dencàs, Soler i Bru, Bilbeny, Vallès i Pujals, Tries de Bes, Sol i Gerhard; per a la d'Examen de Comptes, els senyors Cunillera, Galés, Viadiu, Rouret, Soler i Pla, Sauret, Armengol, Carreres i Artau, Vallès i Pujals, Rovira i Roure i Ruiz i Ponseti, i per a la de Peticions, els senyors Colldeforns, Guitart, Cunillera, Companys (Josep), Rovira i Virgili, Blasi, Magre, Valls i Taverner, Romeva, Carreres i Artau i Fronjosà.

S'acorda la substitució en la Comissió de Constitució del senyor Bru pel senyor Espanya, i del senyor Torres pel senyor Andreu.

S'aixeca la sessió a dos quarts de set i deu minuts de la tarda.

A un quart de sis i deu minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència del senyor Companys. Al banc roig hi han els honorables senyors Cap del Consell Executiu i Consellers de Justícia i Dret, Governació i Sanitat, Finances, Agricultura i Economia. És llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Presentació de l'Estatut orgànic interior de Catalunya

El senyor Cap del Consell Executiu llegeix el Projecte d'Estatut orgànic interior de Catalunya.

El Sr. CAP del Consell Executiu: Permeteu-me, senyors Diputats, que faci uns brevíssims comentaris a la lectura que acabo de fer. En tenir l'honor de donar compte de quines eren les directrius polítiques i l'obra que el Govern es proposava portar a cap, vaig dir que una de les tasques més essencials i més immediates que havia de fer aquest Parlament era la de discutir i aprovar l'Estatut orgànic de Catalunya, i vaig dir que el Govern tenia el criteri que l'avant-projecte que formulés la Comissió Jurídica Assessora per ell nomenada seria examinat pel Govern, i que aquest hi faria aquelles modificacions que considerés convenient i el portaria ací en forma de ponència de Govern. Aquesta manifestació de «ponència de Govern», en aquest cas, no té l'especial significació que té quan es tracta d'una ponència de Govern que formula un Govern de concentració de partits; tractant-se d'un Govern homogeni de partit, ponència de Govern, ja es sobreentén: que totes les lleis que presenti són ponències de Govern, i, fins i tot, aquesta. Ara bé: la manifestació que vaig fer aquest dia en nom del Govern significava que no aniria directament al Parlament el que fos l'avant-projecte formulat per la Comissió Jurídica Assessora, i que això era degut a què a la Comissió Jurídica Assessora el Govern ha procurat portar homes eminentes en el camp jurídic, de totes les que en podríem dir ideologies polítiques, és a dir, no ha tingut cap criteri partidista en formar aquesta Comissió Jurídica Assessora; en ella hi estan representats homes de moltes tendències i de moltes significacions polítiques, inclús homes especialitzats en coses concretes de Dret i gairebé sense idees polítiques determinades.

Això ha fet que ens servís de molt l'avant-projecte formulat per la Comissió Jurídica Assessora; però hem cregut que nosaltres havíem de fer present a la Cambra, com ho hem fet avui, primer, que a l'Estatut orgànic de Catalunya calia marcar-li el que nosaltres creiem, com a Govern homogeni, que ha d'ésser la Constitució, o sigui l'Estatut orgànic interior de Catalunya. Hem deixat, però, dos o tres aspectes en els quals, prò-

piament, no hi ha ponència de Govern de cap mena. La ponència de Govern, explicada en la forma que resta dita, ja vol dir, per si mateixa, que aquest projecte no és cap qüestió tancada de Govern. La Comissió primer, i després la Cambra, amb les seves deliberacions, hi formularà — inclús sense que hi hagi el més petit asprror entre els companys de Majoria i el Govern — aquelles modificacions, aquells aclariments, aquelles observacions, aquelles millores que la seva major capacitat pugui suggerir. Però, a més, el Govern creu que hi ha dos aspectes sobre els quals aquest projecte d'Estatut orgànic no significa una convicció dels Consellers. El primer és el que fa referència a la divisió territorial de Catalunya. Els il·lustres components de la Comissió Jurídica Assessora, davant d'aquest problema, varen optar per elludir-lo i consignaren una disposició, la qual diu que primer ha de determinar-se la demarcació territorial que es farà a Catalunya. Això és defugir el problema, perquè tot i reconeixent, com reconeixem, totes les dificultats, tot el munt d'interessos que hi ha per a poder resoldre aquest problema, creu el Govern, i d'això sí que en fa una ponència, una manifestació a la Cambra, de què s'ha de resoldre aquest problema en l'Estatut orgànic, perquè deixar-lo només dibuixat, dient que una llei serà la que el resoldrà, seria deixar totes les pertorbacions, totes les lluites, la contraposició d'interessos que això pogués representar, a la mercè sempre d'unes eleccions, i una nova llei no tindria la permanència i la fixesa que li dona l'estar incorporada a l'Estatut orgànic de Catalunya. Ara bé: respecte d'aquesta indicació, el Govern ho ha deixat, tal com ho havia fet la Comissió Jurídica Assessora, d'aquesta manera; però creu que la Cambra hi portarà tot el seu interès i esforç en formular, en votar i en aprovar l'Estatut orgànic de Catalunya que resol aquest problema. Sobre ell hi ha molts criteris: hi ha el criteri de que deuen existir a Catalunya els Municipis com organismes naturals, la Generalitat com organisme superior i l'Estat; hi haurà un altre criteri, que serà entremig, de què han d'existir comarques, amb diferents matisos, inclús supercomarques; potser hi haurà els criteris — no crec que n'hi hagi gaires — de què s'ha de mantenir la divisió provincial. Sobre això es pot sorgir encara un criteri impugnant aquesta divisió provincial, o que per mitjà dels Municipis que ho puguin fer d'una manera voluntària, recabin per a si una vida completa, però en federació permanent, prèvies delimitades funcions que puguin ésser atribuïdes o siguin atribuïdes per l'Estatut a la Generalitat. Hi ha molts criteris en aquesta matèria, generalment podríem dir que sobre això hi pot haver una divisió política entre els components del Parlament, i hem de cercar una sol·lució que sigui d'entre tots, la que considerem més convenient als interessos que ens són confiats, que són els de

Catalunya, i per això el Govern ha deixat aquest cas lliurement al que en podríem dir convicció que es pugui formar a través dels debats i de les exposicions dels motius que sobre aquesta matèria pugui haver-hi a la Cambra, o bé confirmant la de la Majoria.

Un altre aspecte en el que el Govern no ha formulat ponència — i gairebé ha repetit el que havia fet la Comissió Jurídica Assessora — és el problema que fa referència al referèndum. De la mateixa puresa democràtica que té en la seva concessió i en la seva aprovació l'Estatut de Catalunya, en neix un problema: el problema de què el Parlament Català, pròpiament, és indissoluble. Solament es pot disoldre per acabar la seva duració legal o bé per la seva pròpia voluntat. Això suscita, en general, la conveniència de posar una possible correcció — correcció democràtica — a base del referèndum; una correcció semblant a la que té Prússia i Baviera, a base d'un Consell de Tres, difícil aquí perquè pròpiament no hi ha una concepció de Senat, que també, per altra banda, es podria fer en forma de Consell Consultiu, perquè, elegit en sufragi universal, no podria tenir cap facultat legislativa, ja que, segons l'Estatut, les facultats legislatives han d'ésser a base d'eleccions, d'un sufragi universal directe i secret, i, per tant, seria un doble Parlament, no tindria una categoria de Senat. És a dir, aquest problema també creu el Govern que ha d'ésser objecte d'una àmplia deliberació del Parlament. Entre tots, a mesura que vagi formant la consciència de quina és la millor solució, pot arribar-se a un acord per a trobar una sortida en els casos en els quals el Parlament s'hagi posat completament en contra de l'opinió pública, o bé que hi hagi una divergència o una protesta entre l'opinió pública i la seva actuació, o bé que per la seva composició heterogènia o per fraccionament que s'hagi produït en el transcurs del seu mandat, faci impossible tota actuació de Govern. D'aquests dos punts, el Govern no n'ha fet cap ponència ni tant sols el que representa haver imposat un criteri comú dels seus components en l'avant-projecte que s'acaba de llegir.

Hi ha també un punt, potser, que pot ésser una mica delicat, que s'ha d'estudiar profundament, que és el que fa referència a la facultat de suspendre les garanties constitucionals. En aquest punt, el Govern no voldria en cap cas sortir-se de les atribucions que l'Estatut de Catalunya votat per les Corts Constituents senyala al Parlament i al Govern de Catalunya i no voldria, tampoc, que cap disposició pogués, en l'Estatut orgànic, ésser titllada amb raó d'infringir la Constitució i que portat al Tribunal de Garanties Constitucionals resultés anul·lada.

Finalment, creu el Govern que s'hauria d'afegir en l'Estatut orgànic una disposició transitòria, car la rigidesa dels seus preceptes no podrà tenir lloc fins que s'hagi realitzat integralment el traspàs de Serveis i, per tant, s'hauria de posar un precepte reglamentari que permetés una sèrie de facultats de Govern que no consten en molts d'aquests articles en què hi ha qüestions de Finances i que serien necessàries quan sigui un fet el traspàs de Serveis.

I fora d'aquestes manifestacions que creia que us havia de fer per tal d'orientar la nostra posició respecte de vosaltres, el Govern no té res més que afegir, sinó esperar que immediatament que per part de la Comissió, nomenada ja, hi hagi dictamen, ens poguem reunir i acabar la nostra tasca, que és potser la més essencial i més important de totes, per a deixar constituït definitivament el nostre poble. Res més. (*Molt bé, molt bé.*)

El Sr. PRESIDENT: El projecte passa a la Comissió per tal de dictaminar.

Nomenament de Comissions Permanents

Segueix l'Ordre del dia: Nomenament de les Comissions Permanents que resten per designar. Se suspèn la sessió per tal que els senyors Diputats puguin posar-se d'acord.

(*Se suspèn la sessió a les sis i tres minuts, i és represa a dos quarts de set.*)

El Sr. PRESIDENT: És reprèn la sessió. Nomenament de les Comissions Permanents que resten per a designar. Els representants dels diversos grups parlamentaris de la Cambra han designat els seus respectius delegats, i per a evitar les votacions consegüents, si als senyors Diputats els sembla, donarem lectura dels representants elegits pels respectius grups parlamentaris per a que les Comissions puguin ésser aprovades per aclamació.

El Sr. SECRETARI (Sr. Rouret): *Comissió Permanent de Presidència.* — Senyors Rossell i Vilar, Dalmau, Colldeforns, Bancells, Folch, Viadiu, Battestini, Martínez Domingo, Miracle, Casabó i Serra i Moret.

Comissió Permanent de Governació i Sanitat. — Senyors Simó Bofarull, Dencàs, Torres, Barrera, Arnau, Battestini, Bilbeny, Vidal i Guardiola, Sol, Tries de Bes i Lloret.

Comissió Permanent d'Obres Públiques. — Senyors Irla, Balart, Sellés, Bancells, Simó Bofarull, Magre, Canturri, Tallada, Vellès i Pujals, Duran i Ventosa i Ruiz i Ponseti.

Comissió Permanent d'Economia i Agricultura. — Senyors Mies, Soler i Bru, Rossell i Vilar, Farreres, Folch, Canturri, Companys (Josep), Tallada, Secanell, Casabó i Comorera.

Comissió Permanent de Justícia i Dret. — Senyors Palacín, Casanelles, Tauler, Andreu, Ivars, Selves, Riera, Abadal, Tries de Bes, Sol i Gerhard.

Comissió Permanent de Treball i Assistència Social. — Senyors Mestres, Barrera, Guinart, Bru, Fàbrega, Colldeforns, Dot, Valls i Taverner, Vidal i Guardiola, Tallada i Fronjosà.

Comissió Permanent de Cultura. — Senyors Serra i Hunter, Puig i Ferrer, Fontbernat, Mestres, Mora, Blasi, Casademunt, Valls i Taverner, Romeva, Carreres i Artau i Comorera.

Comissió Permanent de Finances. — Senyors Coromines, Armengol, Farreres, Cerezo, Mestres, Ivars, Sauret, Rovira i Roure, Vidal i Guardiola, Tallada i Serra i Moret.

Comissió Permanent de Reforma de Reglament (Els mateixos que feren el Reglament). — Senyors Espanya, Rovira i Virgili, Bru i Jardí,

Dencàs, Soler i Bru, Bilbeny, Tauler, Vallès i Pujals, Tries de Bes, Sol i Gerhard.

Comissió Permanent d'Examen de Comptes. — Senyors Cunillera, Galés, Viadiu, Rouret, Soler i Pla, Sauret, Armengol, Carreres i Artau, Vallès i Pujals, Rovira i Roure i Ruiz i Ponseti.

Comissió Permanent de Peticions. — Senyors Colldeforns, Guinart, Cunillera, Companys (Josep), Rovira i Virgili, Blasi, Magre, Valls i Taverner, Romeva, Carreres i Artau i Fronjosà.

El Sr. PRESIDENT : ¿S'aprova el nomenament d'aquests senyors Diputats per a les Comissions per a les quals han estat designats? Resten aprovats aquests nomenaments. Es proposa a la Cambra que acordi la substitució en la Comissió de Constitució del senyor Lluís Bru pel senyor Josep Maria Espanya i, a més, del senyor Hum-

bert Torres pel senyor Josep Andreu. S'acorda? Resta acordat. Per tal que la Comissió de Constitució pugui presentar dictamen del Projecte d'Estatut orgànic interior de Catalunya, se suspèn les sessions d'aquest Parlament, les quals seran represes el dia que s'avisí a domicili.

ORDRE DEL DIA

per a la sessió vinent

Precs i preguntes.

Dictamen de la Comissió de Constitució sobre l'Estatut orgànic de Catalunya.

(La sessió és aixecada a dos quarts de set i deu minuts de la tarda.)